

Karš Ukrainā. Dienas ziņu izdevums. 10:00, 04.03.2022.

Energoapgādes drošība. Krievijas armija [apšaudīja](#) Zaporīžjas atomelektrostaciju. Tā ir lielākā atomelektrostacija Eiropā. Šobrīd ugunsgrēks ir nodzēsts, radiācijas līmenis ir normas robežās un nav bīstams. Tomēr Krievijas armija joprojām atrodas šajā vietā un to kontrolē. Ārlietu ministrs Kuleba norāda, ja šī stacija eksplodēs, tad postījumi būs 10 reizes lielāki kā Černobiļas gadījumā. Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras (IAEA) Incidentu un ārkārtas centrs darbojas diennakts režīmā. Pirms tam valde pieņēma rezolūciju, kurā nosodīja Krievijas agresiju pret Ukrainu un pieprasīja nekavējoties pārtraukt visas nelikumīgās darbības, kas apdraud Ukrainas kodoliekārtas. Jau 3. martā [Ukraina vērsās](#) pie Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras ar paziņojumu, ka Krievijas Černobiļas sagrābšana un tās personāls norāda uz kodolterorismu.

Sarunas: 2. kārtā. Ukrainas delegācija piedalījās otrajā pārrunu kārtā ar Krievijas delegāciju. Ukrainas galvenās prasības vēl nav apmierinātas, ceturtdien [paziņoja](#) prezidenta biroja padomnieks Mihails Подоļaks. Tomēr abas puses ir panākušas vienošanos par humānā koridora organizēšanu civiliedzīvotāju evakuācijai, kā arī par pārtikas un medikamentu piegādi smagāk skartajām kaujas vietām.

Humanitārā krīze. Ukrainas Augstākā Rada (Ukrainas parlaments) [vērsās](#) pie ANO, Starptautiskās Sarkanā Krusta komitejas, Eiropas Parlamenta, valstu parlamentiem un starptautiskās sabiedrības, ar lūgumu aizsargāt Ukrainas civiliedzīvotājus no Krievijas iebrucēju bruņotiem uzbrukumiem. Aicinājums ietvēra lūgumu izveidot lidojumu aizliegumu zonas noteikšanu virs Ukrainas, izveidot humānās palīdzības (zaļos) koridorus, pulcēt ANO miera uzturētājus. Tikmēr 1500 sievietes un bērni tika evakuēti no Irpinas un Bučas, kā arī 500 no Fastivas, Kijevas apgabalā, ņemot vērā saspringto situāciju. **Mariupoles**, Doņeckas apgabalā blokāde turpinās, pilsētas kritiskā infrastruktūra ir bojāta un ir traucējumi elektroenerģijas, siltuma un ūdens apgādē. Pašlaik pilsētas varas iestādes gaida lēmumu par zaļajiem koridoriem. Pēc trīs dienu ilgas pretošanās Krievijas karaspēkam, arī **Hersonas** vietējās varas iestādes [brīdina](#), ka pilsēta ir tuvu humanitārajai krīzei, ja situācija neuzlabosies. Pilsētas mērs aicina izveidot zaļos koridorus, lai evakuētu civiliedzīvotājus no pilsētas. Nogalināti aptuveni 40 cilvēki, zāļu nepieejamības rezultātā ir vairāk nekā 600 cilvēki ar cukura diabētu, kuriem steidzami ir nepieciešams insulīns.

Uzbrukumi turpinās. Pastāv aizdomas, ka Krievijas armija varētu būt raidījusi raķešu šāvienus no Ukrainas teritorijas uz Krievijas robežu, Popovkas ciemu, [norāda](#) Ukrainas ārlietu ministrs Dmitro Kuleba. Rīcības nolūks varētu būt, Ukrainai liekot izskatīties kā agresoram. Cits gaisa trieciens **Ohtirka**, **Sumi apgabalā** skāra pilsētas elektrostaciju un dzelzceļa staciju. **Harkiva** tiek apšaudīta - iznīcināti lidlauki un [vairākas daudzdzīvokļu mājas](#). **Izjuma**, **Harkivas apgabalā** tiek regulāri apšaudīta, katras 90 minūtes. **Buča**, **Kijevas** apgabals ir [Ukrainas kontrolē](#), tomēr vēlāk sekoja 4 stundu ilgas apšaudes. Situācija pilsētā tiek kontrolēta, bet Krievijas karaspēks joprojām atrodas tuvējos ciematos. **Hersonā**, Krievijas karaspēks sagrāba TV radio kanāla "Suspilne" telpas. Valsts TV un radio staciju darbības desabilizācija ir mērķis, lai sagrābtu un kontrolētu oficiālos kanālus, kas izplātītu dezinformāciju. Ārlietu ministrs Kulebo [brīdina](#), ka iedzīvotāji varētu rīkot demonstrācijas, atbalstot Kheronas pievienošanos Krimai. Cīņa par **Enerhodaru**, **Zaporīžjas apgabalā** turpinās. Pilsēta paliek Ukrainas kontrolē, lai gan Krievijas karaspēks ir pilsētā. **Čerņihivā**, vēl viena gaisa trieciena rezultātā gāja bojā 22 civiliedzīvotāji. Šajā [video](#) ir redzama **Borodjanka**, **Kijevas apgabalā** pēc nesējām kaujām. **Žitomirā** vidusskolas ēkas pēc rīta raķešu uzbrukuma tika [iznīcinātas](#).

Starptautiskā sabiedrība. Ukraina piedalīsies NATO ārkārtas sanāksmē 4. martā. Ministrs Kuleba [pieprasīs](#) NATO valstīm nodrošināt Ukrainu ar gaisa aizsardzības sistēmām, slēgt Ukrainas gaisa telpu. ES iekšlietu ministri vienprātīgi [atbalstīja](#) Ukrainas bēgļu tūlītēju aizsardzību un tiesības, proti, dzīvot un strādāt ES, pieejami sociālie pabalsti (mājoklim un medicīniskajai aprūpei). Ungārija [neizmanto](#) veto tiesības Eiropas Savienības sankcijām pret Krieviju - 27 dalībvalstu bloka vienotība ir panākta, norādījis premjerministrs Viktors Orbāns. **Moldova** un **Gruzija**, ņemot vērā Ukrainas piemēru, ir oficiāli pieteikušās dalībai ES.

Veselības nozare. Ukrainas veselības ministrs [informē](#), ka vairāk kā 500 mediķi no ārvalstīm ir izteikuši gatavību doties uz Ukrainu palīdzēt saviem kolēģiem.

Biznesa vidē. **Spotify** paziņoja par tās Krievijas biroja slēgšanu un biznesa ierobežošanu Krievijā. **Volkswagen** ir paziņojis par ražošanas pārtraukšanu Krievijā. **Ikea** [paziņoja](#) par darbības ierobežošanu Krievijā un Baltkrievijā. **Airbnb** aptur savu darbību Krievijā un Baltkrievijā. [Saraksti](#) ar [uzņēmumiem](#), kuri paziņojuši par darbības ierobežošanu Krievijā.

Dezinformācija. Lai attaisnotu uzsāktu karadarbību un aizsniegtu cilvēkus visā pasaulē Krievija mērķtiecīgi izmanto savu Kremļa naratīvu. Savu agresiju tā pamato kā "atbrīvošanās iniciatīvu cietušajiem Doņeckas un Luhanskas reģioniem". Pēc Krievijas teiktā, "ciešanas" tur izraisīja tā sauktie ukraiņu "nacionālisti" un

“nacisti.” Krievija apgalvo, ka Ukrainas militāristi jau astoņus gadus uzbrūkot Donbasai, tādējādi piespiežot Krieviju uzsākt šo karu. Šajās ziņās vienmēr ir atsauces par bērnu un vecu cilvēku nāves gadījumiem.

Tiek izplatītas viltus ziņas par iespējamo ārvalstnieku diskrimināciju Ukrainā. Ukraina neizmanto ārzemniekus kā “cilvēku vairogu”, [informē](#) Ukrainas Nacionālās drošības un aizsardzības padomes Informācijas centrā. Saskaņā ar Krievijas izplatīto propagandu krievi palīdzot ārvalstu studentiem, kurus “par ķīlniekiem sagrābuši Ukrainas drošības spēkos, un tos izmantojot kā cilvēku vairogus”. Ukraina nodrošina iespēju evakuēties ārvalstniekiem.

Radiostacija *Eho Moskvi*, kas ir viens no pēdējiem Krievijas liberālajiem medijiem, [likvidēta](#) pēc tam, kad tika izdarīts spiediens par radiostācijas saturu, ziņojot par karadarbību Ukrainā, ceturtdien sacīja tās redaktors.

Zinātne. Ukrainas zinātnieki aicina [akadēmiskās aprindas pasaulē](#) rīkoties un pārtraukt sadarbību ar Krieviju. Viņi aicina boikotēt zinātniskos notikumus Krievijā, aizliegt Krievijas pētniekiem piekļūt starptautiskajām datu bāzēm, izņemt no SCOPUS datubāzes Krievijas zinātnieku publikācijas un pārtraukt sadarbību ar Krievijas izdevniecībām, kuras saņem valsts finansējumu.

Statistika:

- Ukrainas Bruņoto spēku ģenerālštābs paziņoja par Krievijas armijas kopējiem zaudējumiem 2022. gada 4. marta 6:00 (Dati tiek atjaunināti): Karavīri – ap 9166; Tanki – 251; Bruņutransportieri – 939; Lielgabali – 105; Gaisa aizsardzības sistēmas – 18; Gaisa kuģi – 33; Helikopteri – 37; Transportlīdzekļi – 404; MLRS (termobāriskie ieroči) – 50; Kuģi/laivas – 2; Degvielas cisternas – 60; UAV (bezpilota lidaparāti) – 3.

Ikviena rīcība ir svarīga, lai cik maza tā būtu!

- Paraksti [petīciju](#), kur NATO tiek aicināta slēgt gaisa telpu virs Ukrainas!
- Ja esi mediķis un vēlies palīdzēt, lūdzu ieskaties: <https://bit.ly/3Ka5zX9>, ukrainemedhelp@gmail.com.
- Ja vēlies atbalstīt uzticamas organizācijas ieskaties tīmekļa vietnē [Stand For Ukraine](#).
- Palīdzība Ukrainas bēgļiem Latvijā - [palidziukrainai.lv](#).

Paldies par atbalstu Ukrainai! Слава Україні! Slava Ukrainai!

Apskatu sagatavoja Ukrainas NVO pārstāvji un eksperti cilvēku drošības un demokrātijas jautājumos, kuri šobrīd atrodas pilsētās visā Ukrainā. NVO: Institute for political and information research NGO, World of Communities, Kyiv educational center Tolerspace, U-Cycle NGO (Kyiv Cyclists Association), OpenSpace.Works Cooperative. Eksperti: Sofia Oliynyk, Maryana Zaviyska, Sofia Bela (kultūras mantojuma sadaļa), Taras Tymchuk, Marianna Semenyshyn, Uliana Movchan (dezinformācijas bloks).